

Het individueel akkoord

Principes

Kunt u een beroepsuitgave niet verantwoorden aan de hand van geschreven bewijsstukken, dan kunt u met de belastingambtenaar een akkoord sluiten over het aftrekbaar bedrag (*art. 50,§1 WIB en Parl. Vr., n°800, 25 mei 2005, Pieters*).

- Het akkoord moet betrekking hebben op feitelijke elementen en niet op rechtskwesties. Er kan dus nooit sprake van zijn aan een belastingplichtige bijkomende rechten toe te kennen die niet in de wet terug te vinden zijn (legaliteitsbeginsel) (*Gent, 24 mei 2005*).
- Dit soort akkoord kan *uitdrukkelijk* worden gesloten, maar kan ook stilzwijgend tot stand komen, bijvoorbeeld als de controleur na een summier of grondig onderzoek akkoord gaat met de aangifte zoals u ze hebt ingediend (*Gent, 24 september 1992*). Het stilzwijgend akkoord kan alleen bestaan na een summier of grondig nazicht van de aangifte. Zulk een akkoord kan geen betrekking hebben op de aangifte op zich van een vorig jaar, aangezien niet bewezen is dat die aangifte werd ingekohierd na een zelfs summiere controle (*Luik, 6 maart 1993*). Zelfs een summier onderzoek van de aangifte van de twee vorige jaren impliceert niet dat een individueel akkoord werd bereikt voor alle posten die als beroepskosten werden afgetrokken (*Brussel, 26 september 1997*).
- Het akkoord kan de volgende zaken vaststellen:
  - een forfaitair bedrag voor bepaalde uitgaven;
  - een percentage, bijvoorbeeld voor de raming van de brutowinst;
  - een verdeelsleutel voor bepaalde gemengde kosten;
  - het belastbaar bedrag van een voordeel van alle aard (bv. voor bedrijfswagen) – (*Bergen, 4 april 1997*).
- Het akkoord dat aldus met de belastingadministratie wordt bereikt, is geldig voor alle andere administraties, ook voor de BTW. Evenzo moet een akkoord dat met de BTW-administratie wordt bereikt, worden nageleefd door de administratie der directe belastingen.

Het bindend karakter van een akkoord

Eens het akkoord gesloten, bindt het de belastingplichtige, tenzij hij een wilsgebrek of een dwaling in rechte of in feite kan aantonen.

Het akkoord kan naderhand in twijfel worden getrokken door een van beide partijen, als blijkt dat de beslissing werd genomen op basis van foute elementen of van niet afdoende stukken. Dit noemt men een 'dwaling' (*met name, Antwerpen, 30 mei 2000 en 21 november 2000 en Rb. Antwerpen 24 december 2004*). Het gebrek aan opleiding of het onvermogen om de fiscale draagwijdte van een akkoord in te schatten, vormen geen wilsgebrek. In dit geval moet de belastingplichtige zich laten bijstaan door een deskundige (*Brussel, 6 mei 1999*). Een akkoord dat alleen maar wordt gesloten 'om ellenlange discussies met de administratie te vermijden', bindt de belastingplichtige. In dit geval kan het element 'dwaling' niet worden ingeroepen (*Antwerpen, 3 februari 1998*).

Wijziging van het akkoord door de fiscus

In principe blijft een individueel akkoord geldig totdat het wordt opgezegd. Het akkoord kan alleen in twijfel worden getrokken voor de toekomst (*Gent, 16 februari 2000*), en dus ten vroegste vanaf het inkomstenjaar dat volgt op het jaar waarin de belastingambtenaar kennis heeft gegeven van zijn gewijzigd standpunt.

Verder vindt u meer informatie over het opzeggen van een akkoord met terugwerkende kracht.

Nieuwe wet

Wanneer een fiscale wet nieuwe regels oplegt, dan zijn ze toepasbaar, zelfs als een geldig akkoord was gesloten.

Akkoord gesloten tijdens de bezwaarprocedure

Tijdens de bezwaarprocedure kan geen akkoord worden gesloten, aangezien de ambtenaar, die belast is met de invordering, geen akkoorden sluit. Alleen de ambtenaren die met de aanslag zijn belast, zijn bevoegd om akkoorden te sluiten.

Niettemin kan de inspecteur een akkoord sluiten met de belastingplichtige over het bedrag van het belastbaar inkomen (*Gent, 5 oktober 1999*) of over de omvang van de beroepskosten (*Antwerpen, 19 januari 1999*).

Het akkoord dat tijdens een bezwaarprocedure wordt gesloten, stelt een einde aan een betwisting betreffende de aanslag van een vorig jaar; voor de komende aanslagjaren kunnen dan geen akkoorden worden gesloten (*Antwerpen, 26 mei 1998*).

Historisch forfait

Wanneer aan de belastingplichtige voor verschillende opeenvolgende jaren een precieze forfaitaire raming van de beroepskosten wordt toegekend, kan hij daaruit afleiden dat er een stilzwijgend akkoord bestaat over deze forfaitaire raming.

De fiscus kan slechts een einde stellen aan dit stilzwijgend akkoord als de belastingplichtige daarvan op de hoogte wordt gebracht (*Gent, 5 november 1991*).

Eenjarigheidsbeginsel

Hetzelfde hof meende dat het aanvaarden van deze kosten voor de voorgaande aanslagjaren niet impliceert dat er een stilzwijgend akkoord bestaat over beroepskosten. De administratie heeft het recht elk jaar te oordelen over de opportuniteit van de ene of andere uitgave. Men noemt dit het eenjarigheidsbeginsel (*Gent, 18 april 1996, 22 februari 2001, 22 maart 2001, 20 november 2001 en 12 december 2001*).

Vertrouwensbeginsel en legaliteitsbeginsel

Het legaliteitsbeginsel stelt dat de belastingheffing steunt op de wet en niet op een akkoord tussen de belastingplichtige en de administratie. Het vertrouwensbeginsel, dat de belastingplichtige toestaat te steunen op de gerechtvaardigde verwachtingen die door de belastingadministratie worden gewekt, kan niet worden ingeroepen wanneer zwaarwichtige redenen, zoals een akkoord dat strijdig is met de wetgeving, zich daartegen verzetten (*Antwerpen, 3 maart 1998, bevestigd door Cassatie, 3 november 2000 en Parl. Vr, nr. 504, 13 november 2000, Pieters*).

In een welbepaald geval echter aanvaardde het hof van Antwerpen niet dat de administratie een vroeger akkoord verwierp – 30 % van de bruto bezoldiging werd voorheen aanvaard als beroepskosten – ‘omdat het akkoord in strijd zou zijn met de wet’. Een individueel akkoord heeft geen enkele rechtstreekse wettelijke basis, maar toch kan een akkoord worden gesloten om een redelijk bedrag van beroepskosten vast te stellen. De administratie kwam terug op het gesloten akkoord en dwong de belastingplichtige ertoe de rechtvaardigingsstukken van de kosten te bezorgen, hetgeen hij niet kon doen wegens het ‘gewekte vertrouwen’ inzake de voortzetting van het akkoord. Het vertrouwensbeginsel wordt hier door de administratie geschonden, ondanks de goede trouw van de belastingplichtige. Dit vertrouwensbeginsel primeert op het legaliteitsbeginsel (*Antwerpen, 15 februari 2000 – gelijkaardige arresten: Antwerpen, 3 april 1995, 1 april 1997, 29 juni 1999 en 21 november 2000; Rb. Hasselt, 7 mei 2003; Brussel, 17 september 2003*).

Het legaliteitsbeginsel primeert

Ter bevestiging van het beginsel dat de wet primeert, meent het Hof van Cassatie dat het legaliteitsbeginsel de overhand moet hebben op individuele akkoorden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de belastingplichtige een voordeel vraagt dat niet in de wet staat. Dergelijke akkoorden kunnen nooit leiden tot ‘gerechtvaardigde verwachtingen’ voor de belastingplichtige (*Cassatie, 10 november 1981, 19 februari 1998 en 3 november 2000*).

... ook op eigen rondzendbrieven

Het legaliteitsbeginsel primeert, zelfs als een rondzendbrief van de administratie haar de mogelijkheid biedt een kostenforfait toe te kennen. Aldus oordeelt het hof te Gent dat een bijkomend forfait op de buitenlandse inkomsten toegepast niet is toegelaten (zie p. 282). Immers, rondzendbrieven hebben geen afdwingbare kracht en de toegeving van de administratie is in dit geval dus onwettig (*Gent, 16 mei 2000, 7 juni 2001 en 11 september 2001; Antwerpen, 17 oktober 2000*).

Zo ook als de commentaar van de administratie strijdig is met de wet, dan kan de belastingplichtige deze commentaar niet inroepen om aan te tonen dat hij gelijk heeft. Een voorbeeld daarvan is de wet die bepaalt dat loonkosten, die niet tijdig worden verantwoord op fiscale fiches, niet aftrekbaar zijn en de commentaar die stelt dat deze uitgaven nog kunnen worden beschouwd als beroepskosten als de ontvanger van de inkomsten daarop nog wordt belast (*Luik, 14 januari 2000*). Lees p. 363 over deze problematiek.

Zo ook kan men zich niet beroepen op de vroegere tolerantie van de administratie, die de autokosten die in het buitenland werden toegestaan vrijstelde van de wettelijke aftrekbeperking van 75 % (*Rb. Luik, 8 oktober 2001*). Zie ook p. 406.

Rulings en individuele akkoorden

Ruling wil zeggen dat een voorafgaand bindend akkoord over diverse zaken werd gesloten (*KB van 3 mei 1999*). Met de plaatselijke belastingdienst kan dan nog een akkoord worden gesloten over bepaalde elementen, zoals de afschrijvingspercentages, de terugbetalingen van eigen kosten van de werkgever en werkelijke beroepskosten (*Parl. Vr, nr. 197, 19 januari 2000, Pieters*).

De Minister van Financiën wenst te benadrukken dat de nieuwe Dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken op 1 januari 2005 van start ging. De aanvragen met het oog op het bekomen van een voorafgaande beslissing in fiscale zaken moeten aan hem worden gericht. Deze dienst kan volledig autonoom beslissingen nemen, die de aanvragers een betere juridische veiligheid moeten bieden. Naast de snelle en soepele behandeling van de nieuwe aanvragen, kan deze dienst tevens een snelle regeling bieden van de aanvragen waaraan nog niet is voldaan op 31 december 2004. (*Persbericht, 18 januari 2005 en Parl. Vr., n° 786, 09 mei 2005, Pieters*).